imprimé sur www.torah-box.com/torah-pdf

קטז: כל הבשר פרק שמיני חולין

חיישינן שמא ינק מן הטמאה. לא קיימא לן הכי דהלכה כשמואל דמשני מתניתין בשינויא אחרינא ואנו מעמידין בקבת עגלים שאנו לוקחים מן העובדי כוכבים ולא חיישינן שמא ינק מן הטמאה: **חדא** קתני. תימה מאי קא משמע לן דקבת עובד כוכבים נבלה הא שמעינן מפרק קמא דמתניתין [1] ולא הוה ליה למיתני הכא אלא קבת עובד כוכבים אסורה: **ומי אמר שמואל הכי.** [2] כלומר הכי הוה מצי למיפרך ממתניתין על שמואל אלא הא עדיפא ליה דמדמפרש שמואל מתניתין אלא סבר כוותה: **כאן** [3] לאחר חזרה. ולפי זה שריא קבת נבלה אלא עכשיו נהגו העולם הדבר לאיסור ואין להקל ליקח קבת עובד כוכבים ודיעבד מותר דאפילו לכתחלה שרי היכא דידעינן שלא נמלחה בעורה אם לא שמכוער הדבר הואיל והחזיקו בו איסור ומיהו היכא דנמלחה הקבה בעורה אסורה ודאי משום בשר בחלב: **הבי** גרסינן ברוב ספרים והלכתא אין מעמידין בעור קבת נבלה אבל מעמידין בקבת נבלה ובקבת שחיטת עובד כוכבים ובקבת כשרה שינקה מן הטרפה וכ"ש בקבת טרפה שינקה מן הכשרה מ"ט חלב המכונס בה פירשא בעלמא הוא ולכאורה לגירסא זו קשיא מתני' דתנא כשרה שינקה מן הטרפה קבתה אסורה וכן בריימא דלעיל בפירקין (דף קט:) קבה שבשלה בחלבה אסורה ואומר ר"ת דהני מילי חלב גלוי שבתוך הקבה אלא משום פירשא אבל הקרוש שבתוך הקבה משום פירשא ואותו הקרוש לפי דבריו אפילו נמלח בתוך הקבה מותר: אמר

אם יש בנותן טעם הרי זו אסורה כשרה שינקה מן הטרפה קבתה אסורה טרפה שינקה מן הכשרה קבתה מותרת מפני שבנוס במעיה: **גמ'** אטו קבת עובד כוכבים לאו נבלה היא אמר רב הונא הכא בלוקח גדי מן העובד כוכבים עסקינן וחיישינן שמא ינק מן הטרפה ומי חיישינן שמא ינק מן הטרפה [4] והתנן [5] לוקחים ביצים מן העובדי כוכבים ואין חוששין לא משום נבלה ולא משום טרפה אלא אימא חיישינן שמא ינק מן הטמאה ומאי שנא טרפה דלא חיישינן ומאי שנא טמאה דחיישינן טרפה לא שכיחא טמאה שכיחא אי שכיחא אפילו גבי דידן ניחוש אגן דבדלינן מינייהו וכי חזינן להו מפרשינן להו לא גזרו בהו רבנן אינהו דלא בדילי מינייהו וכי חזו להו לא מפרשי להו גזרו בהו רבנן [6] ושמואל אמר חדא קתני קבת שחיטת עובד כוכבים נבלה ומי אמר שמואל הכי והאמר שמואל [7] מפני מה אסרו גבינת העובדי כוכבים מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה הא קבה גופה שריא לא קשיא כאן קודם חזרה כאן לאחר חזרה: כשרה שינקה מן הטרפה [וכו']: והא קתני רישא קבת עובד כוכבים ושל נבלה הרי זו אסורה אמר רב חסדא רישא נראה כאוכל נבלות הכא איכא שחיטה א"ל רבא ולאו כל דכן הוא ומה נבלה דמאיסה דאי שרית ליה קבתה לא אתי למיכל מינה אמרת לא טרפה שחוטה דאי שרית אתי למיכל מינה לא כ"ש אלא אמר רב יצחק אמר רבי יוחנן לא קשיא כאן קודם חזרה כאן לאחר חזרה [8] ומשנה לא זזה ממקומה אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מעמידין בקבת נבלות ואין מעמידין בקבת שחיטת עובד כוכבים אמר לפניו רבי שמעון בר אבא כמאן כרבי אליעזר [9] דאמר סתם מחשבת עובד כוכבים [10] לעבודת כוכבים א"ל ואלא כמאן כי אתא רב שמואל בר רב יצחק אמר רבי יוחנן מעמידין בין בקבת נבלה בין בקבת שחיטת עובד כוכבים שלא לחוש לדברי רבי אליעזר והלכתא [11] אין מעמידין בעור קבת נבלה [12] אבל מעמידין בקבת נבלה ובקבת שחיטת עובד כוכבים [13] (ובקבת [14] כשרה שינקה מן הטרפה וכ"ש בקבת טרפה שינקה מן הכשרה מ"ט חלב המכונס בה פירשא בעלמא הוא): **מתני'** [15] חומר בחלב מבדם וחומר בדם מבחלב חומר בחלב שהחלב מועלין

אם יש בו יש. כה ליתן טעם כחלב: הרי זו אסורה. וחלב הנמלח קרוש בעור הקבה שמולחין אותה בעורה בין שנתנין עמו חלב אחר ובין שמולחין אותה עמה נראה בעיני איסור גמור כבשר בחלב ממש לאסור הגבינה איסור גמור ואין בידי כח להתיר ויש מתירין אותו ומביאין ראיה מדגים שעלו בקערה שפסקנו (לעיל דף קיח:) שמותר לאוכלן בכותח משום דהוה ליה נותן טעם בר נותן טעם שחלב הקבה לא נאסר אלא משום נתינת טעם וכי הדר יהיב טעמא בגבינה הוה ליה נותן טעם בר נותן טעם ורחוקות זו מזו כרחוק מזרח ממערב מהאי טעמא דדגים שעלו בקערה אע"פ שבלעו את טעמה עדיין היתר גמור הן לאוכלן וכשבא לאוכלן בכותח למה אתה אוסר עליו מפני טעם בשר שלה הרוא טעם בשר לאו טעם הוא שהרי לא בא מן הממש אלא מנ"ט אחר אבל חלב הנמלח בבשר משנתנו טעם זה בזה נעשו שניהם איסור כדקיימא לן (לעיל דף קח.) מתיכה עצמה נעשית נבלה וכל טעם היולא עוד מן החלב בין טעם חלב שבו בין טעם בשר שבו הכל אסור לפי שכולה נבלה וכשמתערב חלב זה עם חלב הגבינות [16] הוה ליה מין במינו חלב נבלה בחלב היתר וכבר פסקנו מתיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת כל המתיכות כולן ולא אמרינן נותן טעם בר נותן טעם הוא מפני שאף טעם חלב שבו שהיה מתחלה נעשה כולו נבלה וכן הלכה כרב וגם פסקנו בפסחים (דף כט:) הלכה דמין במינו בכל שהוא ואני הייתי עוהג היתר עד הנה ובלבד שלא יתנו בה חלב אחר וטועה הייתי בכך שהייתי סבור כדאמרינן בע"ז (דף כט:) גבי קבת עולה כהן שדעתו יפה שורפה מיה שמע מינה פירשא בעלמא היא ולא מיתסרא ולא היא חלב גמור הוא מדתנא במתניתין כשרה שינקה מן הטרפה קבתה אסורה שמע מינה חלב הוא ותניא נמי [17] קבה שבשלה בחלבה אסורה וקבת עולה דשריא משום דלאו גופה היא אלא שינקתו מאמו והוה ליה כגוים במעיה כגתון בקערה ומותר [18] כדתניא טרפה שינקה מן הכשרה קבתה מותרת מפני שכנוס במעיה ודמייתי ראיה במסכת ע"ז (לב:) מינה דאיסורי הנאה שרי פירשייהו וגבי עגלי עבודת כוכבים דאסור לאסור פירשייהו מדקתני (שם כט:) קבת עגלי עבודת כוכבים אסורה לאו משום דקבה פירשא חשיב לה לענין עיכול דמיהו כפירשא למפקע שם חלב מינה אלא הכי מייתי ראיה מינה מדאסר קבת עבודת כוכבים ש"מ פירשא אסור הנאה קבתה נמי לאו גופה היא ומיתסר משום דנשאר ליה נגעה כשהבהמה נראת שמנה ויפה לעבודה זרה וה"ה לשאר הפרס ומדשרי לה גבי עולה ש"מ לא מיתסר אלא גופה אבל פירשא שרי כי האי גוונא דאין קדושה חלה אלא על הראוי ממנה למזבח מידי דהוי אעור של עולה שהוא מתחלק לכהנים כן מצאתי בנימוקי רבינו שלמה נרבי מאיר: **גמ' בלוקח גדי מן העובד כוכבים.** ושמעינן קרי ליה קבת עובד כוכבים ואסורה: **חיישינן שמא ינק.** חלב זה מן הטרפה: **לא משום נבלות.** שמא נמלא בתרנגולת נבלה: **ולא משום טרפה.** שמא מעוף טרפה היא דאמרינן בחולין טרפות (לעיל דף נח.) ומודים בבילת טרפה שאסורה: **גבי דידן.** גדייס שלנו ומי תהא אסורה קבתן משום דחיישינן שמא ינק חלב זה מן (הטמאה) בהמה טמאה: **חדא קתני.** משום דשל נבלה היא אסר לה: **ומי אמר שמואל.** קבת נבלה אסורה אלמא כגופה דמי: **והאמר שמואל.** במסכת ע"ז מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה הא קבה גופה חלב הקרוש קרי קבה וקאמר דשריא: **כאן קודם חזרה כו'.** בפרק אין מעמידין (ע"ז דף כט:) שאל רבי ישמעאל את רבי יהושע מפני מה אסורין גבינות העובדי כוכבים אמר לו מפני שמעמידין אותה בקבת נבלה כלומר בחלב הקרוש שבה אמר לו והלא קבת העולה ממורה מקבת נבלה ואמרו כל כהן היא ואסורה משום עבודה זרה דאמרינן אותה בקבת עגלים עבודת כוכבים אמר לו מפני שמעמידין אותה בקבת נבלה אמר לו מפני שנעשית אף על פי שחזר בו לא חזר ממקומה ולא סילקוה ולא אמרו שלא לשנותה עוד: **והא קתני רישא קבה נבלה אסורה.** והדר קתני קבת טרפה מותרת דקתני טרפה שינקה מן הכשרה קבתה מותרת: **איכא שחיטה.** ולא מתיסה כולי האי כנבלה ואיסור אין כאן לא בזו ולא בזו כדקתני מפני שכנוס במעיה נאסף הוא במעיה מן אחריה ולא משל עצמה: **משנה הראשונה.** קודם חזרה נשנית וכיון שנשנית לא חזר ממקומה וחזרו ושנו אחרונה להיתר: **מחשבת עובד כוכבים** [19] **לעבודת כוכבים.** הילכך אף על גב דלאו גופה הוא מיתסר כדפרישית דאפילו פירשא מיתסר משום דיחתא ליה בניפחיה: **ואלא כמאן.** כלומר לא הוצרכת לשאול: **מעמידין בין בקבת נבלה כו'.** דלאו מגופה הוא אלא כנוס במעיה:

מתני'

עין משפט נר מצוה

קיד א מיי' פ"ל מהל' מאכלות אסורות הל' יט ופי' פ"ט שם הל' טז וכסנות שם וכ"מ: קטז ב מיי' פ"ד שם הל' יט ועיין בכסנות ע"ש יו"ד סי' פז סעי' י בהגה"ה:

קטז ג מיי' פ"ט שם הלכה יא טוש"ע יו"ד סי' פא סעיף ו:

רבינו גרשום

כדי. כלומר לר' יוסי הגלילי (חייב בבהמה) [נוהג בשר בחלב בבהמה] שהיא אסורה משום נבלה בבהמה: ריישבא צייד: ולא משום נבלות ולא משום טרפות כלומר אין חרשין שמא מנבלות או מטרפות היו אותן ביצים. אי שכיחי אפי' גבי דידן כו' כלומר אפי' דידן קיבתו תהא אסורה דניחוש שמא יינק מן הטמאה: קיבת שחיטת עובד כוכבים נבלה. כלומר אפי' ישראל ששחט לעובד כוכבים כלומר [1] דאמרינן סתם מהשבת עובד כוכבים לע"ז: הא קיבה גופה שריא כלומר דאמרינן פירשא בעלמא לא קשיא כאן קודם חזרה [דאיתא התם] מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים א"ל מפני שמעמידין אותו בקיבת נבלה ופרכה ר' ישמעאל וחזר וא"ל ר' יהושע מפני שמעמיד אותו בקיבת עגלי ע"ז. והכי קאמר [הכא] קודם חזרה אוסר שמואל כו' לאחר חזרה משום עור קיבה אבל משום קיבה לא אסר: והקתני רישא קיבת העובד כוכבים ושל נבלה הרי זו אסורה. כלומר: ביצד אמרת טרפה שינקה מן הכשרה קיבתה מותרת והא קא חזינן הכא ושל נבלה הרי זו [אסורה] מה לי נבלה ומה לי טרפה: סיפא שחיטה היא. כלומר טרפה שינקה מן הכשרה שחוטה היא: אלא א"ר יצחק א"ר יוחנן לא קשיא כאן קודם חזרה. כלומר מה דאמרינן ושל נבלה הרי זו אסורה קודם חזרה אינר אתיר כדאמרינן לעיל ומה דאמרינן טרפה קיבתה מותרת לאחר חזרה ומשנה לא זזה ממקומה כלומר אע"פ שחזר אוסר למתיר משנה שנישנית קודם לכן דקיבת נבלה אסורה לא זזה ממקומה: ואין מעמידין בקיבת שחיטת עובד כוכבים ישראל ששחט גרי לעובד כוכבים: שהחלב מועלין בו וחייבין עליו משום פיגול כלומר האוכל אמורין חייב שתים אחד שאוכל חלב חייב כרת וחייב מעילה כשאר קדשים ואם אוכלו פיגול ונותר וטמא חייב כשאר קדשים:

[1] דנרי רבינו גרשון כאחר דאף דלקמן כסמוך אמרינן דר"י דאמר לאין מעמידין וכו' כר"ח אמרינן ר"מ שמואל נם בנבלה נרשא אוסר דהא אוקמינן דמריר קודם חזרה. כו נראה לע"ל לאחר חזרה לא אסר רק חפני שמעמידין אותה בעור הקיבה אבל וכו'.

מסורת הש"ס

[1] (ע"ל דף נח.), [2] (ע"ל דף קיח:), [3] (לעיל דף קיח:) סנ: [תוספתא פ"ג ה"ח], [4] [ע"ז לה.], [5] שם, [6] [לעיל לב: יומות ל. יט"כ], [7] (לעיל יב. לח: [ניטין מה: ע"ז לב: ע"ש], [8] [כסף"ת: נכרי], [9] לפי פירש"י ל"ג כל זה עד פירשא בעלמא הוא דהא ס"ל דחלב נמור היא ולא פירשא, רש"ל וד"ת, [10] [לעיל קט:], [11] [ע"ל כדתנן], [12] כס"ת: נכרי, [13] [לעיל דף יג.],

גליון הש"ס

רש"י ד"ה הרי זו וכו' הוה ליה מין במינו. עי' לעיל דף לט ע"ב תד"ה שאני: תד"ה ומי וכו' בלאו הכי וכו'. עי' תוספות נה ע"ב תד"ה מתנת יומות דף כו ע"ב תד"ה ודא ולקמן קבה ע"ב תד"ה ומי:

מוסף רש"י

שמעמידין אותה בעור קבת נבלה. ושל לאו פירשא הוא ואסור (ע"ז לה.).

שיטה מקובצת

[15] חומר בחלב מבדם. עי' תוס' מנחות עד ע"ב:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com